

علوم عقلی نباشد بسیاری از معارف و اعتقادات دینی قابل حل نیست

آیت الله جوادی آملی در دهمین گردهمایی اساتید علوم عقلی تأکید کرد: علوم عقلی و کلام و فلسفه نباشد بسیاری از معارف و اعتقادات دینی قابل حل نیست.

آیت الله جوادی آملی در دهمین گردهمایی اساتید علوم عقلی تأکید کرد: علوم عقلی و کلام و فلسفه نباشد بسیاری از معارف و اعتقادات دینی قابل حل نیست.

به گزارش خبرگزاری مهر، مراسم گرامیداشت سی و هشتمین سالگرد ارتحال مفسر کبیر قرآن علامه سید محمدحسین طباطبائی و دهمین گردهمایی اساتید علوم عقلی، شامگاه روز چهارشنبه ۲۲ آبان ماه بعد از نماز مغرب و عشاء، با سخنرانی آیت الله جوادی آملی در بیت شریف علامه طباطبائی، برگزار شد.

آیت الله جوادی آملی در این جلسه در سخنانی اظهار کرد: باید بدانیم که یونان، معبر فلسفه است نه مبدا آن؛ ابراهیم خلیل که دست به تبر برد و به قول سعدی «همه بت های آذری بشکست» و بعد ماجرای «بَرْدُ و سَلَاماً» رخ داد، یونانی های خوش فهم این پیام ابراهیم خلیل را که از بابل به یونان رسیده بود را دریافت کردند که ابوریحان بیرونی در کتاب شریف خود به نام «تحقیق ماله هند» به این نکته اشاره می کند که سقراط این پیام الهی را شنید و فهمید که انسان موجودی ابدی است که بعد از مرگ به جهان ثبوت می رود، لذا در پای عقیده خود ماند و سم را نوشید. پس می شود کسی راه ابراهیم خلیل را طی کند و بشود سقراط و افلاطون و ارسطو.

وی ادامه داد: در سوره هایی مثل توبه و فتح، قرآن کتابی معرفی شده است که بر تمامی مکتب های جهان حکومت دارد. در چند جای قرآن می فرماید «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ» یعنی اسلام باید بر همه مکاتب دیگر پیروز باشد و کل شرق و غرب عالم باید زیر پوشش قرآن قرار بگیرد، چون این کتاب علاوه بر آنچه دیگر کتب الهی دارند، دارای «هیمنه» است «الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنَةُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ»؛ یعنی قرآن بر کتب آسمانی دیگر برتری و تسلط دارد. هیمنه قرآن یعنی سیطره و سلطنت قرآن بر تمامی کتب و مکاتب عالم، فلذا قرآن کتابی جهانی است و اقتضای آن جهانی فکر کردن است.

این مفسر قرآن با بیان ویژگی های منتظر حقیقی ظهور بیان کرد: اگر حضرت صاحب (عج) امروز ظهور فرمودند و عالمی فرمودند برای تبلیغ به فلان کشور برو! آیا این توان در ما هست؟، ما باید کتب کشورهای دیگر و مکاتب دیگر را بدانیم تا اگر به شرق رفتیم شرقی حرف بزنیم و اگر به غرب رفتیم غربی حرف بزنیم و سخن خود را به آنها برسانیم و حقانیت خود را بر ایشان اثبات نماییم، این معنای جهانی فکر کردن است.

آیت الله جوادی آملی ابراز کرد: ما اگر جهانی حرف بزنیم باید جهانی هم فکر کنیم و اگر محدوده فکر ما قم یا ایران یا حتی خاورمیانه باشد، آنگاه عمل مان با آیه شریفه هماهنگ نیست، فلذا منتظر واقعی کسی است که جهانی فکر می کند جهانی حرف می زند و جهانی عمل می کند.

آیت الله العظمی جوادی آملی در ادامه با اشاره به جریان غزوه خیبر بیان کرد: جریان فتح خیبر برای مسلمانان مدینه و جامعه اسلامی بسیار مشکل گشا و حائز اهمیت بود که عظمت این فتح و آن حماسه آفرینی حضرت امیر (ع) بر کسی پوشیده نیست، از سوی دیگر در همین روز جعفر پسرعموی پیامبر (ص) از حبشه به مدینه بازگشت، پیامبر (ص) با شنیدن این خبر فرمود نمی دانم از فتح خیبر خوشحال تر باشم یا از بازگشت جعفر؟!.

وی ادامه داد: جعفر یک روحانی و مبلغ بود، در واقع یک روحانی به حبشه رفته و آنجا را طی چند سال متحول کرده و حرف اسلام را به آنجا منتقل کرده، این در نظر پیامبر (ص) معادل با فتح خیبر است تا جایی که می فرماید نمی دانم از فتح خیبر خوشحال تر باشم یا از بازگشت جعفر؟ در نتیجه فتح، فقط با وسیله شمشیر به دست نمی آید بلکه با قلم نیز می توان فاتح شد و یک روحانی می تواند کاری کند که معادل با فتح خیبر باشد، کسی نمی تواند خود را با اهل بیت (ع) مقایسه کند، اما جعفر یک روحانی مبلغ بود که در حبشه به تبلیغ اسلام پرداخت و به این مقام رسید، چرا شما مانند او نباشید و کاری معادل با فتح خیبر نکنید؟!

این شاگرد علامه طباطبائی خاطرنشان کرد: ذات اقدس اله گفت قرآن باید جهانی باشد و پیامبر مسئول جهانی کردن این کتاب بود و علما، وارثان انبیا هستند و این غیر از آن است که اولاد وارث پدر است زیرا در ارث مادی، باید پدر بمیرد تا ارث به وارث برسد اما در ارث معنوی ابتدا وارث باید بمیرد تا ارث نصیبش شود و این معنای «موتوا قبل ان تموتوا» است.

آیت الله جوادی آملی در ادامه اظهار داشت: رسول اکرم(ص) یک زبان محلی دارد که مربوط به مسلمانان است و یک زبان منطقه ای دارد که مربوط به موحدان است و یک زبان جهانی و بین المللی دارد که آن زبان عقل و فطرت است که برهانی و دلیل محور است لذا باید با حکمت با جهانیان سخن گفت.

وی در خصوص اهمیت علوم عقلی اذعان کرد: تا علوم عقلی و کلام و فلسفه نباشد بسیاری از معارف و اعتقادات دینی قابل حل نیست، در ادعیه نیز نیازمند فهم فلسفی هستیم، اگر بخواهیم یک دعا را تنها از طریق فهم ادبی بفهمیم کمتر به عمق آن پی می بریم، گاهی یک سطر از زیارت نامه ها و احادیث وقتی به دست بزرگان بیفتد و بخواهند تدریسش کنند می شود چندین جلد کتاب.

این استاد برجسته حوزه علمیه قم خاطرنشان کرد: مناجات «شعبانیه» از غنی ترین و قوی ترین مدارک دینی ماست، اول مناجات «شعبانیه» منادات است، بعد وقتی انسان احساس قرب الهی کرد می شود مناجات و با خدا نجوا می کند. بعد وقتی نفسش تمام شد در همین مناجات «شعبانیه» به ما می گویند به خدا بگو من نفسم تمام شد حالا تو مناجات بکن من گوش بدهم «وَ اجْعَلْنِي مِمَّنْ تَادِيْتُهُ فَأَجَابَكَ وَ لَاحَظْتُهُ قَصَعَقَ لِحَالِكَ قَنَاجِيْتُهُ سِرًّا» خدایا من حرفم تمام شد حالا تو با من حرف بزن که لذت حرف تو را من بشنوم و مدهوش بشوم نه بیهوش! «وَ اجْعَلْنِي مِمَّنْ تَادِيْتُهُ فَأَجَابَكَ وَ لَاحَظْتُهُ»، بعد ناز شروع می شود و آن ناز این است که به ما در مناجات «شعبانیه» گفتند به خدا بگو خدایا «إِلَهِي إِنِّي أَخَذْتَنِي بِجُرْمِي أَخَذْتُكَ يَعْقُوكَ وَ إِنِّي أَخَذْتَنِي بِذُنُوبِي أَخَذْتُكَ بِمَغْفِرَتِكَ»؛ خدایا اگر تو در معاد یا در دنیا در یک فرصت دیگری به من اعتراض کنی بگویی چرا گناه کردی؟ من هم می گویم تو که بزرگ بودی چرا نبخشیدی؟! این راه نیاز نیست این راه ناز است، این مساله همان ناز کردن است که توضیح آن مستلزم علوم عقلی است.

آیت الله جوادی آملی تأکید کرد: آب فقط می تواند نجاسات ظاهری را پاک کند اما ما یک سلسله غده های بدخیم داریم مانند حرف حرام یا استعمار خارجی که آب نمی تواند آن ها را پاک کند این آلودگی ها را تنها خون شهید پاک می کند؛ «طِبُّنُمُ وَ طَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي فِيهَا دُفِنْتُمُ» همین بود که امام گفت: «خون بر شمشیر پیروز است».

وی ادامه داد: کشوری که خون داد زمین آن طیب و طاهر است و زمین طیب و طاهر میوه های پاک می دهد؛ امروز زمین این کشور پاک است لذا ما باید در این زمین، میوه ای را به ثمر بنشانیم که غرب را در برابر حکومت جهانی دین محکوم نماید اما تا فلسفه و علوم عقلی مهجور باشد، این اتفاق نخواهد افتاد.